

PWYLLGOR YMDDEOL YN GYNNAR / DILEU SWYDDI

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 23 Hydref, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd P. Drake (Cadeirydd); Cynghorwyr J.E. Charles, A.M. Ernest, G. John a N.C. Thomas.

394 CYHOEDDIAD –

Cyn dechrau busnes y Pwyllgor, gwnaed y datganiad canlynol: “A gaf i atgoffa pawb sy’n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio’n fyw yn ogystal â’i recordio dros y rhyngwyd a bod y recordiad hwn yn cael ei archifo i’w wyllo yn y dyfodol”.

395 COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Medi, 2025 fel cofnod cywir.

396 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

397 GWELLIANT I GYLCH GORCHWYL Y PWYLLGOR YMDDEOL CYNNAR A DISWYDDO (CAC) –

Cyflwynwyd yr adroddiad i ofyn am farn y Pwyllgor ynghylch cynnig i ddiwygio ei Gylch Gorchwyl.

Cynghorodd y Rheolwr Gweithredol Gwasanaethau Democrataidd y Pwyllgor am y gwelliannau arfaethedig i'r Cylch Gorchwyl yn dilyn y drafodaeth flaenorol ar y mater yng nghyfarfod diwethaf y Pwyllgor Ymddeol Cynnar a Diswyddo a gynhaliwyd ar 18 Medi, 2025. Pe bai'r Aelodau o blaid cytuno i'r cynigion wedi'u diweddarau fel y'u cynhwysir ym Mharagraff 2.12 o'r Adroddiad, byddai'r mater yn cael ei symud ymlaen trwy welliannau i'r Cyfansoddiad yng nghyfarfod nesaf y Cyngor Llawn ddydd Llun, 1 Rhagfyr, 2025.

Dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Cyflogeion fod y Pwyllgor wedi gofyn am eglurder ar nifer o faterion yn y cyfarfod diwethaf a bod y rheini wedi'u cynnwys ym Mharagraff 2.12 o'r adroddiad.

Cynghorwyd y byddai'r diwygiadau arfaethedig i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor yn dal i fod angen proses ystyried gadarn, gyda phob cais yn cael ei gefnogi gan y Gyfarwyddiaeth, gydag achos busnes llawn yn amlinellu'r holl faterion gweithredol ac ariannol. Manylwyd ar adrannau a) – g) o baragraff 2.12 i'r Pwyllgor a sicrhodd y byddai pob mater yn ymwneud â phob cais unigol yn cael ystyriaeth lawn.

Roedd gwaith yn mynd rhagddo i brosesu'r gostyngiad mewn oriau drwy Oracle Fusion gan y Rheolwr perthnasol a byddai'r achos busnes yn cael ei atodi i system Oracle Fusion fel rhan o'r broses gymeradwyo. Byddai'r broses yn cael ei hadolygu'n rheolaidd i sicrhau cysondeb a'i bod yn gyfredol â'r ddeddfwriaeth gyfredol.

Byddai'r diwygiadau i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor yn dal i roi cyfle i'r Pwyllgor gwestiynu a herio adroddiadau a gyflwynir i'r Pwyllgor i'w hystyried.

Ymhlith y materion a ystyriwyd gan yr Aelodau roedd:-

- Dywedodd y Cynghorydd Charles ei bod wedi cwestiynu o'r blaen pa mor hir yr oedd rhywfaint o ymddeoliad hyblyg wedi'i ganiatáu ac a oedd hyfforddiant ar waith i staff a arhosodd yn eu swyddi. Dywedodd y byddai cael gwared ar ymddeoliad hyblyg o'r Pwyllgor yn gadael y Pwyllgor heb fawr ddim i'w ystyried a theimlai ei fod yn faich diangen i Swyddogion ddelio ag ef a dylai'r Aelodau benderfynu arno.
- Dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Cyflogeion fod y gwelliannau arfaethedig ynghylch ymddeoliad hyblyg yn ymwneud â 63% o waith y Pwyllgor ers 2024 a bod yr holl geisiadau a wnaed yn ystod y cyfnod hwnnw wedi'u cymeradwyo gan y Pwyllgor, yn seiliedig ar yr holl waith a wnaed gan y Gyfarwyddiaethau perthnasol i gynhyrchu'r cynnig i'w ystyried. Byddai'r cynnig yn cynyddu'r defnydd effeithlon o adnoddau ac amser i Aelodau Etholedig a Swyddogion Cyfarwyddiaethau perthnasol ac roedd yn gyfle i gael gwared ar y baich hwnnw oddi ar y Pwyllgor gan fod y broses lawn a chadarn ar waith ar gyfer pob cais unigol.
- Teimlai'r Cynghorydd Charles y dylai unrhyw benderfyniad gael ei wneud gan Gynghorwyr yn hytrach na Swyddogion o hyd, a dylai Cynghorwyr gael cyfle o hyd i ystyried pob achos a gallu dweud na os oes angen. Dylid rhoi cyfle i staff ailhyfforddi ar gyfer rolau a fyddai'n dod yn wag yn y pen draw. Byddai cymryd 63% o gyfrifoldebau'r Pwyllgor yn ei adael heb fawr ddim i'w ystyried.
- Cytunodd y Cynghorydd Ernest â'r Cynghorydd Charles fod cymryd materion ymddeol hyblyg oddi wrth yr Aelodau etholedig yn gadael y Pwyllgor heb fawr ddim i'w ystyried.
- Dywedodd y Cynghorydd Thomas, er nad oedd y Pwyllgor wedi gwrthod cais am ymddeoliad hyblyg ers peth amser, ei bod yn bwysig bod y Pwyllgor yn deall y canlyniadau yn hytrach na'r weithdrefn. Ni chafodd y Pwyllgor fanylion am yr effeithiau y byddai pob cais unigol yn eu cael ar bob Adran ac unrhyw ostyngiad mewn oriau, a gellid dweud yr un peth am geisiadau diswyddo neu adleoli. Teimlai y byddai'n ddefnyddiol i'r Pwyllgor gael cyflwyniad blynyddol ar y sefyllfa o fewn pob Adran a fyddai'n cynnwys nifer neu ganran y bobl ar ymddeoliad hyblyg a sut roedd hynny'n effeithio ar gyfanswm yr oriau sydd eu hangen i redeg yr Adran. Gallai'r cyflwyniad hefyd adlewyrchu'r un peth ar gyfer diswyddiadau neu adleoli. Cynigiodd y dylai'r cyflwyniad ddigwydd yn y cyfarfod cyntaf ar ôl dechrau'r flwyddyn ariannol newydd i roi gwell

dealltwriaeth i'r Pwyllgor o'r gweithlu. Gofynnodd y Cadeirydd a oedd cyflwyniad blynyddol yn amserlen rhy hir a gofynnodd a fyddai bob chwe mis yn well. Roedd y Cynghorydd Thomas yn fodlon ar yr awgrym hwnnw pe bai'r Pwyllgor yn cytuno â'r cynnig hwnnw. • Dywedodd y Cynghorydd John ei fod yn deall bod ceisiadau ymddeol hyblyg wedi'u cytuno gan fod y rhai dan sylw yn aelodau gwerthfawr o staff a fyddai'n rhoi cyngor i'r rhai a fyddai'n dod ar eu hôl a gofynnodd a oedd hyfforddiant o'r fath yn cael ei ddarparu i staff. Cadarnhaodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Cyflogeion y byddai unrhyw un sy'n cymryd ymddeoliad hyblyg yn defnyddio'r cyfle hwnnw i drosglwyddo gwybodaeth a sgiliau i aelodau eraill o staff fel rhan o gynllunio gweithlu parhaus.

- Dywedodd y Cynghorydd John, pe bai'r diwygiadau arfaethedig yn cael eu cytuno, y byddai'r Pwyllgor yn dal i ystyried materion ymddeoliad cynnar a diswyddo. Gofynnodd i unrhyw adroddiad chwe misol fanylu ar y swyddi hynny y cafodd eu horiau eu lleihau yn ôl Adran. Roedd swyddogion eisoes yn mynd trwy'r broses er mwyn cynnig ceisiadau unigol i'r Pwyllgor ar hyn o bryd.
- Dywedodd y Cynghorydd Charles, unwaith y byddai Swyddogion wedi gwneud penderfyniad, nad oedd unrhyw reolaeth dros y penderfyniad hwnnw. Teimlai y dylid darparu mwy o wybodaeth am y mater a'i ailedrych arno.
- Cytunodd y Cynghorydd Ernest â'r cynnig a wnaed gan y Cynghorydd Thomas ynghylch adolygiad chwe misol ym mis Ebrill/Mai a mis Hydref/Tachwedd a byddai'n cefnogi'r cynnig hwnnw.
- Dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Cyflogeion y gellid cynhyrchu adroddiad chwe misol fel rhan o ddarparu trosolwg o'r darlun ehangach i'r Pwyllgor yn hytrach na dim ond ystyried ceisiadau unigol a fyddai'n manylu ar nifer y ceisiadau gofynion hyblyg a dderbyniwyd, nifer yr oriau cysylltiedig a ostyngwyd o ganlyniad i'r ceisiadau a throsolwg fesul Cyfarwyddiaeth. Gallai'r adroddiad hefyd fanylu ar nifer y diswyddiadau ac adleoliadau dros yr un cyfnod.
- Cytunodd y Cynghorydd Thomas â'r cynnig ar gyfer yr adroddiad chwe misol ac os byddai'r cynnig ynghylch dirprwyo'r ymddeoliad hyblyg yn cael ei gytuno, byddai'r adroddiad hwnnw hefyd yn rhoi'r manylion hynny i'r Pwyllgor ac a oedd y newid yn gweithio neu a oedd angen ei ddwyn yn ôl i gyfrifoldeb y Pwyllgor.
- Nododd y Cynghorydd Ernest y byddai unrhyw gynnig yn symud ymlaen i'w ystyried gan y Cyngor Llawn hefyd.
- Teimlai'r Cynghorydd Charles y dylai'r Pwyllgor ddeall y manylion ynghylch effeithiau ymddeoliad hyblyg y cytunwyd arno o fewn yr amrywiol Adrannau cyn i'r penderfyniad gael ei wneud yn hytrach nag ynghynt. Dywedodd y Cynghorydd Thomas y byddai'r adroddiad chwe misol arfaethedig yn darparu'r manylion hynny i'r Aelodau ac yn rhoi dealltwriaeth o'r sefyllfa o fewn pob Cyfarwyddiaeth, yn hytrach nag achosion unigol yn unig.
- Cynigiodd y Cynghorydd Thomas, gan fod cyfarfod nesaf y Pwyllgor wedi'i drefnu ar gyfer Tachwedd 2025, y gallai Adrannau ddarparu diweddariad i'r Pwyllgor yn seiliedig ar y chwe mis blaenorol o fis Ebrill 2025 ynghylch materion ymddeol hyblyg, diswyddo ac adleoli. Yna gallai'r Pwyllgor dderbyn Argymhelliaid yr Adroddiad, ynghyd â'r ystyriaethau hynny.

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod, fe'i dilynwyd

PENDERFYNWYD –

- (1) Y BOD adroddiad yn cael ei gynhyrchu i'r Pwyllgor ei ystyried yn ei gyfarfod ar 27 Tachwedd, 2025 a fyddai'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor yn seiliedig ar y chwe mis blaenorol o fis Ebrill 2025 ynghylch materion ymddeol hyblyg, diswyddo ac adleoli.
- (2) Y BOD, yn amodol ar Benderfyniad (1) a chytundeb y Pwyllgor, y dylid bwrw ymlaen â'r diwygiadau arfaethedig i Gylch Gorchwyl y Pwyllgor trwy welliannau i'r Cyfansoddiad yng nghyfarfod nesaf y Cyngor Llawn ddydd Llun, 1 Rhagfyr, 2025.
- (3) Y BOD adroddiad chwe mis yn cael ei gynhyrchu i'r Pwyllgor yn manylu ar nifer y ceisiadau gofynion hyblyg a dderbyniwyd, nifer yr oriau cysylltiedig a ostyngwyd o ganlyniad i'r ceisiadau a throsolwg fesul Cyfarwyddiaeth. Byddai'r adroddiad hefyd yn manylu ar nifer y diswyddiadau ac adleoliadau dros yr un cyfnod.
- (4) Y byddai'r Pwyllgor yn adolygu a ddylid adolygu dileu'r agwedd gweithio hyblyg o Gylch Gorchwyl y Pwyllgor ar yr un pryd â'r adroddiad chwe misol cyntaf a bod trafodaeth ynghylch a oedd y newid yn gweithio neu a ddylid ei ddwyn yn ôl o fewn cyfrifoldeb y Pwyllgor.

Rheswm dros benderfyniadau

- (1-4) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

398 GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD –

PENDERFYNWYD – O dan Adran 100A (4) o'r Deddf Llywodraeth Leol 1972, bod y wasg a'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem fusnes ganlynol ar y sail ei bod yn debygol o gynnwys datgeliad o wybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Rhan 4 o'r Atodlen 12A (fel y'i diwygiwyd) o'r Ddeddf, y cyfeirir at baragraffau perthnasol yr Atodlen mewn cromfachau ar ôl y pennawd munud.

399 CAIS AM YMDDEOLIAD HYBLYG – W (CGC) (GWYBODAETH EITHRIEDIG – PARAGRAFFAU 12 A 13) –

Ystyriwyd a phenderfynu ar gais i ymestyn yr ymddeoliad hyblyg mewn perthynas â W.

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod, fe'i dilynwyd

PENDERFYNWYD –

- (1) Y dylid cytuno i ymestyn ymddeoliad hyblyg W yn unol â pholisi'r Cyngor, yn amodol ar na fyddai unrhyw amgylchiadau eraill yn codi yn y cyfamser lle byddai'r cyflogaeth yn cael ei therfynu am reswm gwahanol.

(2) Y byddai ymddeoliad W o gyflogaeth gyda'r Cyngor yn digwydd ar neu cyn 12 Tachwedd, 2026 ar yr amod na fyddai unrhyw amgylchiadau eraill yn codi yn y cyfamser lle byddai'r cyflogaeth yn cael ei therfynu neu ei hystyngiadau am reswm gwahanol.

Rhesymau dros benderfyniadau

(1) Penderfynu ar y cais ymddeol hyblyg o fewn y rheoliadau a chaniatáu ar gyfer digwyddiadau posibl nad ydynt efallai'n hysbys ar y pryd.

(2) Cyflawni'r newid angenrheidiol i ddyddiad ymddeol hyblyg y gweithiwr, cynorthwyo parhad y gwasanaeth, darparu cefnogaeth briodol i gynorthwyo trosglwyddiad y gweithiwr i ymddeoliad a chyfrannu at waith y Gwasanaeth Gofal Hirdymor.